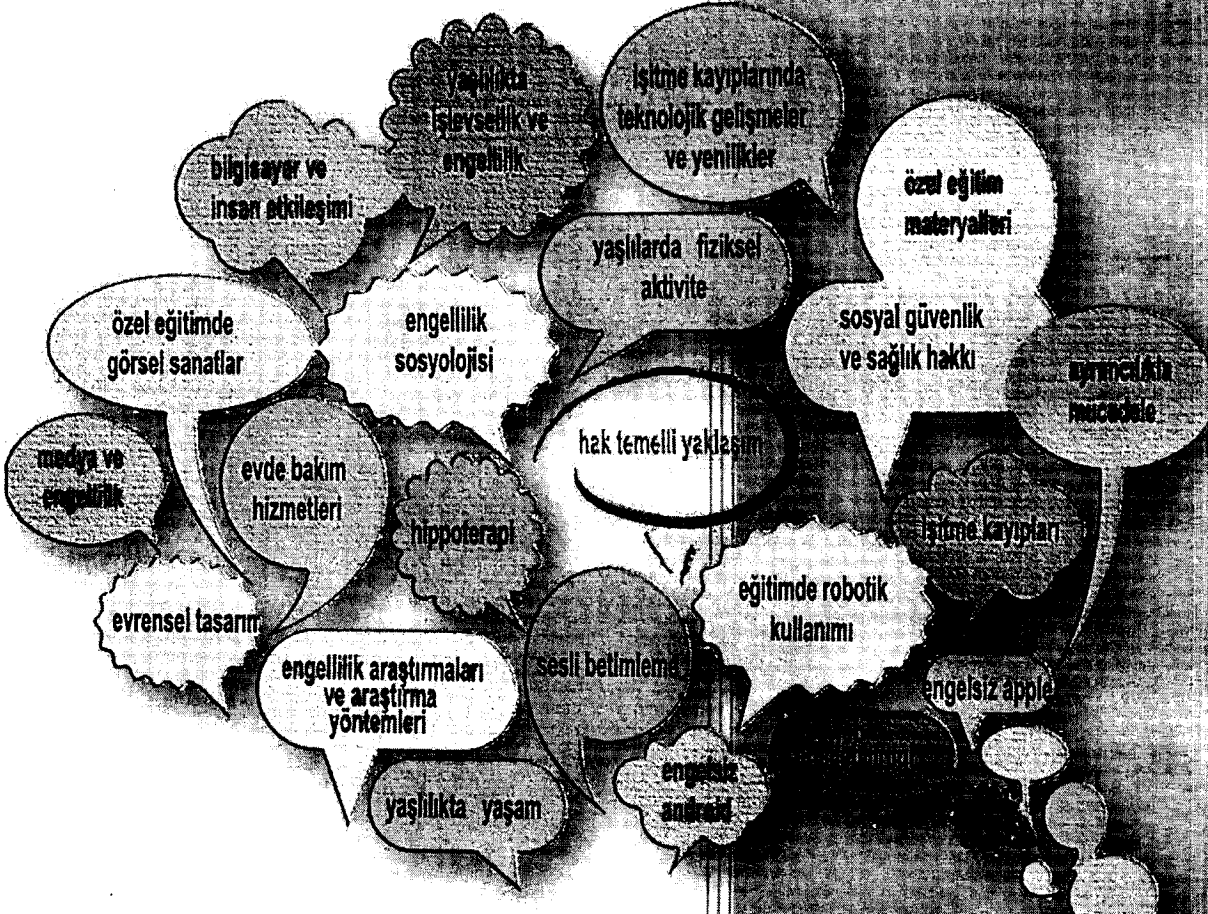
24-25 KASIM 2016

1.ENGELLİLİK ARAŞTIRMALARI KONGRESİ BİLDİRİ ÖZET KİTABI

İstanbul Üniversitesi Kon[illegible]
ve Kültür Merkezi
İstanbul

1. Engellilik Araştırmaları Kongresi Bildiri Özet Kitabı

İstanbul, 2016

İstanbul Üniversitesi Yayınları
Yayın Numarası: 5222

1. ENGELLİLİK ARAŞTIRMALARI KONGRESİ BİLDİRİ ÖZET KİTABI

T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: ...

ISBN
978-605-07-0608-6

İstanbul Üniversitesi Yayınları
İstanbul – 2016
Tel: 90 (212) 440 00 25
Fax: 90 (212) 440 00 20

İçindekiler

Kongreye Davet 6
Kurullar 9
Organizasyon Hakkında 12
Genel Program (1) 14
Genel Program (2) 15
Ayrıntılı Bilimsel Program 16
Poster Bildirileri 30
Atölye Çalışmaları 32
Özetler 37
1. Özgün Araştırma Bildiri Özetleri 37
1.1. Sözlü Bildiri Özetleri 37
1.2. Poster Bildiri Özetleri 51
2. İyi Uygulama ve Araştırma Örneği Bildiri Özetleri 62
2.1. Seçilmiş Uygulamalar [SU] 62
2.2. Sorumlu Liderlik ve Renkli Kampüs 65
2.3. Sosyal Yaşam ve Sporda Uygulama ve Araştırma Örnekleri 66
2.4. Sosyal Hizmet ve İyi Uygulama Örnekleri 68
2.5. Psikolojik Destek Uygulamaları 70
2.6. İstihdamda İş Koçluğu Uygulamaları 72
2.7. Yerel Yönetimlerden Örnekler-I 73
2.8. Yerel Yönetimlerden Örnekler-II 75
2.9. Üniversitelerde Yapılmış İyi Uygulama Örnekleri 77
2.10. Özel Eğitim ve Kaynaştırma Uygulamaları 80
2.11. İşitme Kayıplarında Sorunlar ve Çözümler 82
2.12. Erişilebilir Afet Yönetimi Uygulamaları 83
2.13. Engelsiz Sağlık Uygulamaları 84
Dizin 87

Kurullar

Onursal Başkanlar

Prof. Dr. Mahmut AK
İstanbul Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Haluk ÖZEN
Hacettepe Üniversitesi Rektörü

Kongre Başkanları

Prof. Dr. Resa AYDIN
İstanbul Üniversitesi
Engelliler Uygulama ve Araştırma
(ENUYGAR) Merkezi Müdürü

Prof. Dr. Tülin DÜGER
Hacettepe Üniversitesi
Engelliler Araştırma ve Uygulama
(EAUM) Merkezi Müdürü

Düzenleme Kurulu

İstanbul Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu

Prof. Dr. Neşe Kars
Yard. Doç. Dr. Zerrin Ayvaz Reis
Doç. Dr. Kerem Giray
Yard. Doç. Dr. Minire Kırbaşlı
Yard. Doç. Dr. H. Banu Ataman Yancı
Prof. Dr. İshak Keskin
Uzm. Songül Altınsaçlı

Hacettepe Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu

Doç. Dr. Songül Atasavun Uysal
Doç. Dr. Çiğdem Ayhan
Prof. Dr. Esra Burcu Sağlam
Prof. Dr. Oya Hazer
Doç. Dr. Ayşe Sanem Şahlı
Dr. Ayçe Çeliker

Danışma Kurulu

İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Recep Güloğlu
Prof. Dr. Sedat Murat
Prof. Dr. Ergün Yolcu
Öğr. Gör. Özlem Özer Tuğal
Mustafa Özyürek

Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Ferhunde Öktem
Prof. Dr. Kasım Karataş
Prof. Dr. Alp Çetin
Prof. Dr. Mürvet Hayran
Prof. Dr. Seval Ölmez
Prof. Dr. Kadriye Bakırcı

Yürütme Kurulu

İstanbul Üniversitesi

İdil Seda Ak
Süleyman Akbulut
Serkan Erol
Pervin Giyik
Didem Gürdoğan
Mehmet Kızıltaş
Deniz Peköz
Arzu Şahin
Mehmet Ata Akbulut

Hacettepe Üniversitesi

Uz. Dyt. Funda Tamer
Uz. Fzt. Vesile Yıldız Kabak
Dr. Fzt. Hande Güney
Dr. Fzt. Gözde Gür
Uz. Fzt. Pınar Dizmek Kısacık
Uz. Fzt. Asude Arık
Ayşe Koca

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Fikret Adaman
Uzm. Psik. Canan Aktaş
Prof. Dr. Ahmet Ataş
Prof. Dr. Zeynep Aytepe
Prof. Dr. Ülkü Akarırmak
Doç. Dr. Ergül Aslan
Prof. Dr. Zeynep Aycan
Yard. Doç. Dr. Nalan Babür
Yard. Doç. Dr. Pınar Yalçın Balçık
Yard. Doç. Dr. Betül Batır
Dr. Nalan Beken
Prof. Dr. Erol Belgin
Prof. Dr. Türev Berki
Dr. Pervin Bezirci
Doç. Dr. Sevil Bilgin
Prof. Dr. Veysel Bozkurt
Doç. Dr. Tomris Bök
Prof. Dr. Esra Burcu Sağlam
Yard. Doç. Dr. Özlem Mutaf Büyükarman
Prof. Dr. Atilla Cavkaytar
Prof. Dr. Meral Candan Çetin
Yard. Doç. Dr. Birgül Küçük Çırpın
Prof. Dr. Alper Çolak
Prof. Dr. Gürhan Çiftçioğlu
Yard. Doç. Dr. Ebru Demirci
İbrahim Demirdöğen
Prof. Dr. Füsun İstanbullu Dinçer
Doç. Dr. Abdülkadir Emeksiz
Elçin El
Prof. Dr. Yeşim Fazlıoğlu
Araş. Gör. Sezgi Gedik
Prof. Dr. Gülbin Gökçay
Demet Gülaldı
Prof. Dr. Sevinç Gülseçen
Dr. Deniz Çağlayan Gümüş
Av. Turan Hançerli
Prof. Dr. Göksenin İnalhan
Prof. Dr. Şafak Sahir Karamehmetoğlu
Uzman Dr. İlyas Kaya
Kezban Karçıkay
Prof. Dr. Yusuf Kemaloğlu
Doç. Dr. Pınar Yaprak Kemaloğlu
Prof. Dr. Halil Koyuncu
Ayhan Metin
Yard. Doç. Dr. Gülnur Elmas Mertoğlu
Yard. Doç. Dr. Arpine Mızıkyan
Doç. Dr. Edip Müftüoğlu
Prof. Dr. Serpil Mürtezaoğlu
Tayyar Kuz
Kenan Önalan
Prof. Dr. Aydan Oral
Doç. Dr. Serdar Orhan
Barış Orhanlıoğlu
Yard. Doç. Dr. Öznur Özden
Claire Özel
Prof. Dr. Serhat Pabuççuoğlu
Av. Güler Polat
Doç. Dr. Kerem Rızvanoğlu
Prof. Dr. Musa Yaşar Sağlam
Psik. Barış Salman
Yard. Doç. Dr. Hande Sart
Yard. Doç. Dr. Reyhan Saydam
Yard. Doç. Dr. Şebnem Sayhan
Prof. Dr. Talat Saygaç
Yard.Doç.Dr. Sergender Sezer
Doç. Dr. Gülgün Fatma Şengör
Uzm. Dr. Ayşe Turan
Prof. Dr. Ümit Türkoğlu
Doç Dr. Sait Uluç
Prof. Dr. Deniz Değer Ulutaş
Prof. Dr. Pınar Ünsal
Doç. Dr. Tevfik Bedirhan Üstün
Prof. Dr. Ayşe Yalıman
Prof. Dr. Yavuz Yakut
Doç. Dr. İpek Yeldan
Dr. Engin Yılmaz
Prof. Dr. Meltem Yılmaz
Prof. Dr. Öznur Yılmaz
Yard. Doç. Dr. Volkan Yılmaz

Sözlü Bildiri Jürisi

Prof. Dr. Oya Hazer (Başkan)
Doç. Dr. Ayşe Sanem Şahlı
Doç. Dr. Çiğdem Ayhan
Doç. Dr. Derya Buğdaycı
Doç. Dr. Serdar Orhan
Doç. Dr. Gülgün Şengör
Yard. Doç. Dr. Ebru Demirci
Yard. Doç. Dr. Hayrünnisa Alp
Yard. Doç. Dr. Gülnur Elmas Mertoğlu
Yard. Doç. Dr. Öznur Özden
Öğr. Gör. Berjan Demirtaş

lük vakfı, Çöpüne sahip çık vakfı, Trafikte haklarım derneği, Tesyev, Rehber Köpekler derneği, Ka-Der, Sürdürülebilir Kalkınma derneği, İlk adım kadın kooperatifi ile sosyal sorumluluk proje çalışmaları gerçekleştirdik.

Programımız tamamen ücretsizdir. Engelli öğrencilerin etkinliklere erişebilirliği bizim için önemlidir. Bu sebeple tüm program boyunca gereken noktalarda ulaşım desteği sağladık ve yine sağlamaya devam ediyoruz.

Değiştiren Adımlar: Programımızın içerisinde gençlerin mentörlerle birlikte sivil toplum örgütlerini desteklemeye yönelik gerçekleştirdiği projeler yer alıyor. Bu konuda proje metodolojisi için Sabancı Üniversitesi CIP bölümü bize destek veriyor. "Değiştiren Adımlar" bölümü gençlerin mentörleriyle birlikte kendilerine mesele edindikleri konuyla ilgili bir sivil toplum örgütü için çalıştıkları ve proje geliştirip uyguladıkları bizim için programın en önemli ayaklarından biri.

Gençler ilgili sivil toplum örgütünün bir ihtiyaç veya sorununu dinleyerek ona çözüm geliştirecek projeler üretmeye çalışıyorlar.

2.3. Sosyal Yaşam ve Sporda Uygulama ve Araştırma Örnekleri

[U 7] Engelliler İçin Sıra Dışı Dans Festivali (ENİSDAF)

Gonca İNCE
Çukurova Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu.

Proje ile paydaş kurumlar: Ç. Ü. BESYO Öğrencileri, Özel Sporcular Spor Federasyonu, Görme Engelliler Ortaokulu, İşitme Engelliler Okulu, Özel Eğitim Merkezleri vb.

Amaç: Engelli öğrencilerin branşlara özgü temel teknik hareketleri öğretmek, yetenekli öğrencileri paralimpik branşlara yönlendirmek, öğrencilerin kas kuvvetlerine, ince ve kaba motor becerilerine, sosyalleşmelerine, dikkat ve odaklanmalarına katkı sağlamaktır.

Giriş: Sporun, engelli bireylerin motor becerilerini, kas kuvvetlerini, reaksiyonlarını geliştirebileceği bildirilmektedir. Bu bağlamda, farklı spor dallarında temel hareketlerin dans formunda engelli bireylere öğretilmesinin bu bireylere büyük katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Yöntem: Çukurova Üniversitesi BESYO' da 7 farklı branşta okuyan öğrenciler(basketbol, hentbol, voleybol, futbol, masa tenisi, kort tenisi, güreş, atletizm, jimnastik) 5-6'şar kişilik gruplara ayrılmıştır. Bu gruplara, projeyi anlatan bir seminer verilmiştir. Daha sonra bu öğrenciler farklı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'ne yönlendirilmiştir. Tüm engelli gruplarını (İşitme, görme, bedensel ve özel sporcular) da içeren öğrenciler seçilmesi istenmiştir. 5-6'şar kişilik gruplarla 6 hafta boyunca haftada 2 gün yaklaşık 1'er saat branşlarına özgü temel teknik çalışmaları uygulanmıştır. Bu çalışmalar, daha önceden belirlenen 1,5-2dk'lık eğitmenler tarafından oluşturulmuş sıra dışı dans koreografileri doğrultusunda yaptırılmıştır. Bazı branşlarda malzeme kullanılırken (top, raket vb.), bazı branş teknik hareketleri hayali dans şeklinde yaptırılmıştır. 6. haftanın sonunda 1 günlük Engelliler için Sıra Dışı Dans Festivali "ENİSDAF" düzenlenmiştir.

Sonuç: Branşlarda hareket havuzları, festival kuralları ve dans koreografileri çıkarılmıştır.

[U 8] Gençlik Ve Spor Faaliyetleri İçin Engelsiz Otobüs Projesi

Yard. Doç. Dr. Mehmet Ata ÖZTÜRK
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü.

Paydaş kurumlar: Gençlik ve Spor Bakanlığı (proje ana kurumu), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Bedensel Engelliler Spor Federasyonu, Görme Engelliler Spor Federasyonu, İşitme Engelliler Spor Federasyonu, Özel Sporcular Spor Federasyonu.

Amaç: Bu proje ile ülkemizdeki engelli sporlarına katılımı artırmak adına kamu, üniversite ve sektör işbirliği hedeflenmiştir.

Giriş: Engelli sporlarına katılıma etki eden faktörler arasında erişilebilir ulaşımın ön sıralarda geldiği alan yazında ortaya konmuştur. Bu amaçla Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından illerdeki gençlik ve spor faaliyetlerine katkı sunmak üzere üniversite ve sektör işbirliği ile özellikle engelli sporcular için tasarlanmış bir otobüs projesi geliştirilmiştir.

Yöntem: İhtiyaç analizi kapsamında dört engelli spor federasyonu idarecileri, engelli sporcular, bu sporcuların antrenörleri ile odak grup çalışmaları ve derinlemesine mülakatlar üniversite sorumluluğunda yürütülmüştür. İhtiyaç analizi ile şekillenen otobüs boyutu ve şehirlerarası-uluslararası erişimli üretim kapasitesi olan ve yerli üretim yapan tüm otobüs firmaları değerlendirilmiş, ihtiyaçlara göre